

Søndre Skole

A-afdelingen

Ansøgning om midler til et forsknings- og metodeudviklingsprojekt inden for området for børn med Autistisk Spektrums Forstyrrelse

Teori og Metodecentret er en uafhængig forskningsinstitution, der arbejder med forskning, evaluering og metodeudvikling inden for det sociale område og tilgrænsende områder.

Centret er oprettet i 1999 af Frederiksborg Amt og har en grundfinansiering fra amtet. Herudover er centret finansieret af projektmidler. Centret arbejder tværfagligt, og medarbejderne er bl.a. sociologer, antropologer, socialrådgivere med overbygningsuddannelser og psykologer. Centret beskæftiger pt. 12 medarbejdere.

Centret har stor erfaring med metodeudviklings- og evalueringsopgaver såvel vedrørende indsatsen over for svage børn, unge og deres familier som på handicapområdet⁴.

A-afdelingens arbejdsmåde

Personer med ASF har svært ved at komme i kontakt med egne følelser. De har svært ved at sætte sig ind i andre menneskers måde at tænke og føle på. De har svært ved at generalisere. Alt dette gør, at personer med ASF har store vanskeligheder i sociale sammenhænge.

Hvor fokus i den nuværende behandling af børn med ASF er på faglig indlæring, er A-afdelingens fokus på det sociale som det største problem. Dette er udgangspunktet for afdelingens arbejdsmåde og organisering.

Eleverne er opdelt i små grupper ikke kun efter alder, men også efter funktionsniveau, bl.a. efter om eleverne er udadreagerende eller indadreagerende. Funktionsniveau-tilgangen er baseret på, at ved at blive sat sammen med elever, som har samme handlingsmønster som en selv, skabes en ens-hed på dette område, som danner basis for at kunne sætte sig i den andens sted. Fra dette ståsted arbejdes så med også at møde andre elever, som handler på andre måder. Dels elever fra andre grupper på afdelingen, dels fra den almindelige skole.

A-afdelingen er placeret på en almindelig kommuneskole. A-afdelingens elever benytter samme skolegård som de øvrige elever. Afdelingens elever laver også projektarbejde sammen med elever fra den almindelige skole, og nogle elever deltager i noget af undervisningen sammen med elever fra kommuneskolen.

Der er her et dobbeltformål. Dels indgår A-afdelingens elever i almindeligt socialt samvær, dels fortsætter de med at være synlige for den almindelige skoles elever og lærere⁵. Dette er i modsætning til den usynliggørelse, der finder sted, når elever med ASF kommer på en specialskole, som kun har elever med omfattende udviklingsforstyrrelser.

⁴ Nærmere om centrets gennemførte og igangværende projekter kan ses på centrets hjemmeside www.teoriogmetode.dk.

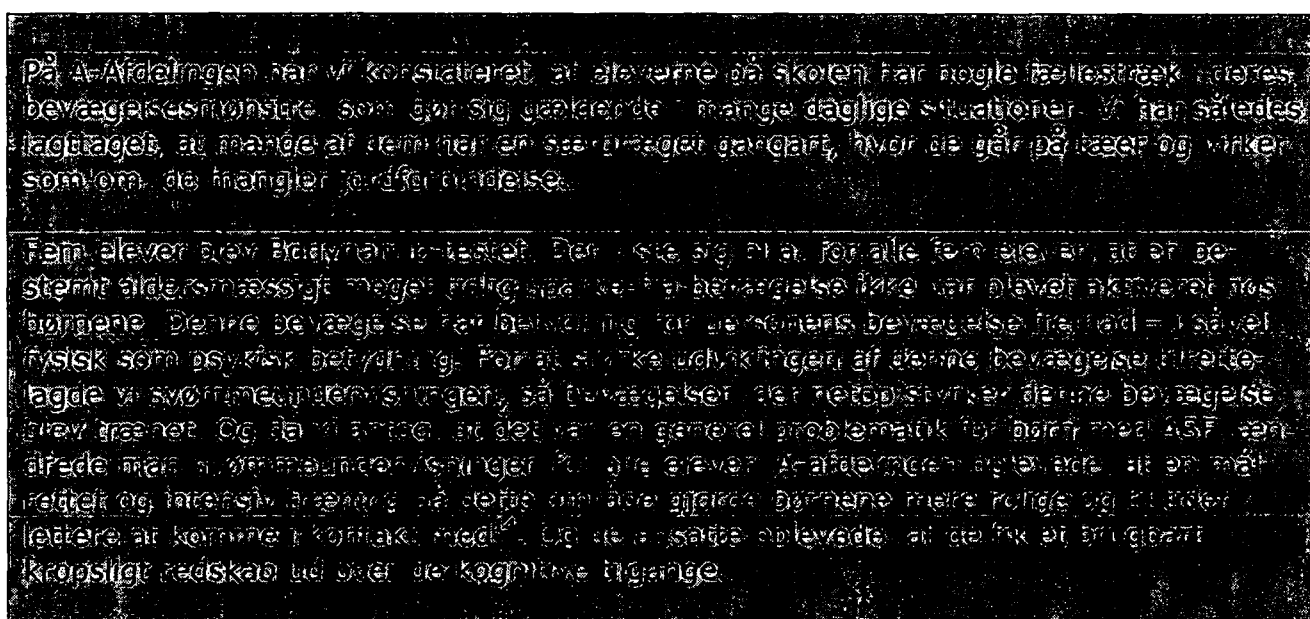
⁵ En af konklusionerne i Henning Olsens store repræsentative survey "Holdninger til handicappede", SFI, 2000, er, at personer, der som børn har kendt et barn, som havde et handicap, er tilbøjelige til at have mindst fordomme mod handicappede.

A-afdelingen vil gerne videreudvikle sine metoder

Afdelingen har i de seneste år investeret mange ressourcer i udvikling af den nuværende pædagogik - herunder den nye organisering - både i mandetimer for de ansatte og i brug af eksterne konsulenter¹¹. Afdelingen vil også i forhold til det her ansøgte bidrage med egne ressourcer, dels i form af medarbejdernes arbejdstid, dels i form af medfinansiering af nogle af aktiviteterne.

Vi har gode erfaringer med den generelle organisering og pædagogik på A-afdelingen¹².

Vi har også gode erfaringer med at anvende Bodydynamic tilgangen som nedenstående eksempel illustreret¹³.

Vi har endvidere gode erfaringer med andre mere behandlingsmæssige elementer, f.eks. øvelse i mentalisering, fortælling (narration) og træning af sociale færdigheder i gruppe.

¹¹ Anslået 1 mill. kr. til eksterne konsulenter.

¹² På de årlige revisiteringskonferencer udtrykker såvel forældre som kommuner stor tilfredshed med vort arbejde. Til trods for vore meget spartanske (nedslidte) fysiske forhold, vælges vi hyppigt af forældrene som skole for deres barn med ASF.

¹³ Bodydynamic analyse bygger på opfattelsen af, at krop, følelser og tænkning udvikler sig sideløbende i børns udvikling, og at det, gennem forskellige måder at arbejde med musklerne på, også er muligt at komme i kontakt med oplevelser, tanker eller følelser, som er ikke-sproglige for personen.

¹⁴ Nærmere beskrivelse foreligger.

- gruppeterapeutiske og individuelle forløb med eleverne – varetages af Psykologisk Klinik.¹⁸
- supervision af personalet i.f.t. indsatsen – varetages af Psykologisk Klinik
- revidering af handleplaner – A-afdelingen¹⁹ i samarbejde med Psykologisk Klinik
- handleplanmøde med forældrene – A-afdelingen i samarbejde med Psykologisk Klinik

Med andre ord: Først forberedes forældrene og medarbejderne. Derefter iværksættes den konkrete indsats over en periode af Psykologisk Klinik, Sorø, og i løbet af perioden superviseres de medarbejdere, der har med børnene at gøre. Når indsatsen er gennemført, revideres handleplanen for det enkelte barn.

Før den første indsats sættes i gang, testes²⁰ børnene som input til forløbet. Resultaterne af disse tests forlægges forældre og medarbejdere og indgår i udarbejdelse af handleplaner før første indsats.

Dokumentation og forskning

Vi mener som nævnt, at A-afdelingen opnår gode resultater. Og det vil vi gerne have dokumentert.

Dels ved at vise at eleverne gør fremskridt, men også ved at kunne præcisere på hvilke områder der sker fremskridt, samt størrelsen af fremskridtet. Dette sker ved en effektmåling, hvor resultaterne for vores elever sammenholdes med en kontrolgruppe. Det vil også i form af en praksisbeskrivelse blive dokumentere hvordan A-afdelingen når sine resultater.

Endvidere foretages en kvalitativ evaluering af aktørernes og forældrenes oplevelser af processen og dens resultater.

Effektmåling

Hvor effektmålinger har en lang tradition indenfor medicin og psykologi, er effektmålinger ikke så udbredt indenfor samfundsvidenskabelig forskning. I den seneste tid har der imidlertid været mere fokus på evidensbaseret forskning også indenfor samfundsvidenskaberne. I Danmark ses dette f.eks. ved oprettelsen af Campbell Institut²¹ og ved udgivelsen af Egelund & Hestbæks (2003) litteraturstudie over forskning om anbringelser af børn.²² Og i Sverige ved Lagerberg & Sundelins arbejde.²³

¹⁸ Der vil i nogle tilfælde være brug for andre konsulenter og supervisorer end Psykologisk Klinik, specielt i forbindelse med interventionen "Krop og psyke", hvor der vil være brug for Bodynamic terapeuter.

¹⁹ Eksempelvis er dette arbejde A-afdelingens arbejde som er del af deres daglige arbejde, og dermed ikke indgår i ansøgte midler.

²⁰ Testning er nærmere beskrevet i afsnittet "tests".

²¹ Se f.eks. "Effekter bør altid måles" interview med afdelingsdirektør Merete Konnerup, Nordic Campbell Center, København. Side 48-51 i KABU nyt nr. 3, november 2003.

²² Tine Egelund og Anne-Dorthe Hestbæk: "Anbringelse af børn og unge udenfor hjemmet. En forskningsoversigt.", Socialforskningsinstituttet 03:04.

²³ Dagmar Lagerberg & Claes Sundelin: "Risk och prognos i socialt arbete med barn. Forskningsmetoder och resultat." Centrum för utvärdering av socialt arbete. Förlaget Gothia, Göteborg, 2000.

duelle interviews eventuelt kombineret med gruppeinterviews, dels efter hver af indsatserne, dels ved afslutningen af forløbet.

Herigennem vil den faktuelle praksisbeskrivelse kunne suppleres med aktørernes og forældrenes vurderinger af forløbet, ligesom de testbaserede målinger af børnenes udvikling vil kunne sammenholdes med aktørernes og forældrenes oplevelser af det enkelte barns og hele gruppens resultater. Delresultaterne for hver af faserne tænkes formidlet ind i projektet som grundlag for den løbende metodeudvikling.

Ideelt set skulle denne kvalitative evaluering omfatte både A-afdelingen og kontrolgruppen, men af ressourcehensyn er valgt kun at lade aktører og forældre fra A-afdelingen indgå.

I mange kliniske studier undersøges effekten af en indsats kun over et meget kort tidsforløb – hvor måske en del af effekten måske endda kan tilskrives et øget fokus på indsatsområdet. For at se, om den forventede effekt af A-afdelingens praksis holder på længere sigt, vil de berørte medarbejdere og forældre på både A-afdelingen og i kontrolgruppen blive geninterviewet et år efter projektafslutning.

Det ville være ideelt at kunne følge børnene over et længere tidsrum. Den database der opbygges i projektet for at holde sammen på data i projektperioden, vil blive udformet så det er muligt at koble eventuelle nye undersøgelser af børnene sammen med eksisterende oplysninger i databasen.²⁸

En egentlig longitudinal undersøgelse indgår ikke i det ansøgte.

Tests

Eleverne testes med dels internationalt anerkendte klinisk psykologiske tests, dels med 2 specialtests.

Ud over måling af den samlede effekt af indsatsen, muliggør brugen af forskellige tests

- at triangulere, og dermed øge konklusionernes sikkerhed
- at præcisere på hvilke områder eleverne har mest nytte af indsatsen, dvs. øge præcisionen²⁹

Der er konkret tale om følgende tests:

- A. Klinisk psykologiske tests: Wisc III, Rorschach og Goodenoughs "Draw a Man Test".
- B. Legeobservation (design Tony Attwood)
- C. Bodynamic muskel-test

De klinisk psykologiske tests er alle tre danske udgaver af internationalt anerkendte tests med anerkendte tolkningsmetoder (scoringer).³⁰

²⁸ Opbygningen af databasen vil ske efter konsultation med Datatilsynet.

²⁹ Som specialtilfælde vil det evt. være muligt at udtale sig om evt. fejlvisitering.

³⁰ Der foreligger accept fra erfarne anerkendte testere.

det muligt at komme i kontakt med forhold, som er ikke-sproglige hos personen. Forholdene kan være ikke-sproglige, fordi de ikke er bevidste, eller fordi de er blevet til i en førsproglig alder. Det har bl.a. vist sig muligt at arbejde terapeutisk med problematikker, som udspringer af fødselsoplevelser, og i øvrigt med meget tidlige problemer som liv-død (eksistens) samt forbindelse mellem følelser og tænkning.

Som nævnt har A-afdelingen haft gode erfaringer med at benytte Bodydynamic testen på fem elever.³⁵

A-afdelingen har også afprøvet de kliniske tests, vi ønsker at benytte i projektet, på nogle af vore elever. Det har vist sig muligt at anvende disse klassiske tests.

På Rorschach afgiver de testede elever fra A-afdelingen, i modsætning til hvad der normalt gør sig gældende for børn med ASF, et tilstrækkeligt antal svar (med nogle få undtagelser) til at man kan anvende Exner-analyse af svarene.

Goodenoughs "Draw a man" testen, som beskæftiger sig med selvpfattelse på det kropslige plan, udtrykkes ved en score. Et dårlige testresultat angives ved en lavere score i forhold til normal, som et udtryk for et formodet lavere funktionsniveau. Her så vi en markant bedre score (mindre reduktion i forhold til normalen) hos de elever der tidligt har været omfattet af den nye pædagogik.

Disse pilotstudier viser

- at vi kan anvende de klassiske kliniske test i forhold til eleverne
- at de senest tilkomne elever viser en mere positiv udvikling end de øvrige elever, hvilket vi tolker som udtryk for, at det har en positiv betydning for elevens udvikling tidligt at have været en del af udviklingen af vor pædagogik og behandling³⁶

Bemanding af projektet

Ledelsen på A-afdelingen og Sorø-klinikken forbereder ansatte og forældre på både A-afdelingen og kontrolskolen.

Testene forestås af velanskrevne testere, som hverken er ansat på A-afdelingen eller på Psykologisk Klinik Aps., Sorø. Der er således vandtætte skodder mellem testdelen og dem, der har direkte interesse i udfaldet.

Testerne udarbejder testrapporter og afrapporterer mundtligt til A-afdelingen. Tilsvarende formidles testresultaterne til kontrolgruppens skole. Sorø-klinikken superviserer medarbejderne på A-afdelingen i det videre arbejde ud fra testene og ud fra indsatserne.

Sorø-klinikken forestår indsatsen med børnene, og har kursus med medarbejderne på A-afdelingen og forældrene før hver indsats.

³⁵ De 5 børn blev testet af Anne Mette Krag, som også har givet tilsagn om medvirken i projektet.

³⁶ Men det er netop her kontrolgruppen er vigtig.

Budget for forsknings- og metodeprojekt for børn med Autistisk Spektrums Forstyrrelse, ved A-afdelingen på Søndre Skole, Holbæk

Aktivitet	Underposter	Fase Omkostning	A-afd. s med finansiering	Ansøgt beløb
1. Startfase		860.000		860.000
1.1. Anamnese	90.000			
1.2. Dansk udg. af Attwood test	75.000			
1.3. Testning inc. skriftlig rapportering og mundtlig afrapportering - for de enkelte tests	585.000			
1.4. Sammenskrivning tests	110.000			
2. Introduktionsdelen		170.000	85.000	85.000
2.1. introkursus A-afd. og kontrolskole - forældre og medarbejdere	80.000			
2.2. Konsulenters vejledning og deltagelse i handleplanmøder	90.000			
3.1 Behandlings forløb 1 - Skjoldet		285.000	80.000	205.000
3.1a. Kursus forældre og ansatte	75.000			
3.1b. Terapiforløb, gruppe og individuelt	105.000			
3.1c. Konsulenters vejledning og deltagelse i handleplanmøder	105.000			
3.2. Behandlings forløb 2 - Fortælling (Narration)		285.000	80.000	205.000
3.3. Behandlings forløb 3 - Krop og psyke (Body-namic)		285.000	80.000	205.000
4. Test 2 - efter behandlingsforløbene		805.000		805.000
4.1 Testning inc. skriftlig rapportering og mundtlig afrapportering - for de enkelte tests	585.000			
4.2 Sammenskrivning tests t2	110.000			
4.3 Sammenligning af t1 og t2	110.000			
5. Praksisbeskrivelse, kvalitativ evaluering og projektstyring		775.000		775.000
6. Formidling		200.000		200.000
7. Andet - inc. transport		275.000		275.000
8. i alt		3.940.000	325.000	3.615.000

Bilag 1. Ansøgernes baggrund og kvalifikationer.³⁷

Hans Conradsen og Bettina Lidmoes

Lederteamet på , A-afdelingen, Søndre Skole, Holbæk, er afdelingsleder Hans Conradsen og Bettina Lidmoes, leder af SFO-en.

Hans Conradsen blev uddannet og ansat som skolelærer i 1973, og fungerede først som lærer på skolehjemmet Undløse, og senere som viceforstander samme sted. Fra 1987 viceforstander på behandlingshjemmet Magnoliegården. Efter en periode som lærer på Orø skole, blev Hans Conradsen i 1998 Afdelingsleder på A-afdelingen, Søndre Skole. Her er det lykkedes Hans Conradsen at introducere og etablere en ny behandlingsmæssig tilgang indenfor autismeområdet. Den igangsatte udvikling på A-Afdeling er tæt knyttet til Hans Conradsens engagement som leder af afdelingen. Hans har undervejs løbende deltaget i kurser indenfor pædagogik, behandling og ledelse.

Bettina Lidmoes er uddannet socialpædagog i 1986. Fra 1988 på Elevhjemmet Kikhøj som er et bo- og aflastningstilbud for udviklingshæmmede børn, unge og voksne i aflastningsdelen, fra 1990 som leder af denne, og dermed del af lederteamet på Kikhøj. Fra 1996 leder på aflastningscentret NORD, fysisk placeret på Kikhøj. Opgaverne her var bl.a. aflastningstilbud til forældre og personaleledelse. Fra 2003 leder af SFO for A-afdelingen, Søndre Skole.

Bettina Lidmoes har deltaget i diverse ledelses- og teambuilding kurser, og er i gang med en projektlederuddannelse.

Axel og Kirsten Lumholt

Autoriseret psykolog Axel B. Lumholt er uddannet cand. psyk. fra Københavns Universitet i 1980 med senere godkendt specialistuddannelse i børnepsykologi, psykoterapi og supervision på videreuddannelsesniveau.

Før Axel blev uddannet som psykolog, har han haft ansættelse som medhjælper på institutionen Andersvænge i 2 år, ved Sølund i 1 år, på Psykiatrihospitalet i Dianalund og Kolonien Filadelfia i 5 år.

Axel har desuden været støttepædagog/lærer ved Holbæk Kommune i 2 år.

Efter at være blevet psykolog har Axel været psykologilærer ved Sygeplejeskolen i Holbæk i 7 år.

Axel har desuden været klinisk psykolog ved Jernløse kommune i 1 år, og psykolog i familieafdelingen i Vestsjællands Amtskommune i 5 år (1982-1987)

³⁷ Hvis det ønskes, kan nedenstående CV udbygges

Bilag 2 Tidslinie for, og aktiviteter i projektet:

Aktivitet:	år 0:	år 1/2:	år 1:	år 1 1/2:	år 2:
A-afd. personale informeres	*				
Kontrolgruppe personale informeres	*				
A-afd. forældre informeres	*				
Kontrolgruppe forældre informeres	*				
A-afd. elever testes	*				*
Kontrolgruppe elever testes	*				*
Testresultater af-rapporteres - A-afd.	*				*
Testresultater af-rapporteres - Kontrolgruppe	*				*
Udarbejdelse af handleplaner A-afd.	*	*	*	*	
Handleplan møder med forældre A-afd.	*	*	*	*	
Personalekursus i A-afd. <u>Skjoldet</u> - Fortælling - <u>Krop og Psyke</u>		*S	*F	*K	
Forældrekursus i A-afd. <u>Skjoldet</u> - Fortælling - <u>Krop og Psyke</u>		*S	*F	*K	
Terapeutisk forløb elever i <u>Skjoldet</u> - Fortælling - <u>Krop og Psyke</u> A-afd.		*S	*F	*K	
Supervision af ny pædagogisk praksis A-afd.		*	*	*	
Sammenligning af de 2 grupper elevers udviklingsprofiler					*
Praksisbeskrivelse	*	*	*	*	*
Kvalitativ evaluering	*	*	*	*	*
Afsluttende rapportering					*
Videns formidling o.lign.			*		*

Afsluttende rapportering forventes at foreligge et kvartal efter projektafslutning.

Der vil være en opfølgning på eleverne 1 år efter projektafslutning, som afrapporteres særskilt.

Udgifterne til denne del udgør 170.000 kr., heraf yder A-afdelingen selv de 85.000 kr. af de direkte udgifter – ud over de ansattes tid.

Der ansøges til denne del om **85.000 kr.**

Behandlingsdelen omhandler kun A-afdelingen.

Tre interventionsforløb⁴¹ med et halvt års mellemrum. Hvert behandlingsforløb indeholder kursus for personale og forældre, elevernes behandlingsforløb i gruppe samt individuelle behandlinger, faglig vejledning af personalet og eventuel specifik supervision af personalet⁴² samt faglige konsulenters deltagelse i handleplanmøderne.

Direkte udgifter til hvert af de tre behandlingsforløb udgør 285.000 kr. – heraf yder A-afdelingen selv de 80.000 kr.

Hele behandlingsfasens udgifter andrager således 855.000 kr., hvoraf A-afdelingen selv yder de 240.000 kr.

Der ansøges til denne del om **615.000 kr.**

Afsluttende testning af både A-afdeling og kontrolgruppe.

Denne fase indeholder en gentagelse af testning og rapportering som i startfasen.

Hertil kommer en sammenligning af resultaterne for hvert barn før og efter indsatserne, samt for grupperne af børn fra henholdsvis A-afdelingen og kontrolgruppen før og efter.

Der ansøges til denne del om **805.000 kr.**

Praksisbeskrivelse, kvalitativ evaluering, analyse og projektstyring

Der regnes med et årsværk fordelt over hele projektperioden.

Produkter er en eller flere rapporter, dels er en faktuel praksisbeskrivelse, dels en evaluering af aktørernes og forældrenes opfattelse af forløbet og resultaterne.

Der vil endvidere blive oprettet en database til styring af de forskellige data i forhold til det enkelte barn. Eventuel opfølgning i form af senere undersøgelser vil kunne kobles ind i databasen.⁴³

⁴¹ Skjoldet, Fortælling (narration) og krop-psyke (Bodydynamic).

⁴² Som ligger udenfor Sorø-klinikkens område.

⁴³ Eventuelle midler til en fortsat longitudinal undersøgelse af børnene, indgår ikke i ansøgningen.

Fra: Benny Chordt Hansen [mailto:chordt@hansen.mail.dk]
Sendt: 1. oktober 2004 00:03
Sendt til: Folketingets Oplysning
Samtale: Ansøgning om Satspuljemidler vedr. Forskningsprojekt-Søndre Skole, Ho
Emne: Fw: Ansøgning om Satspuljemidler vedr. Forskningsprojekt-Søndre Skole, H

----- Original Message -----

From: Benny Chordt Hansen <mailto:chordt@hansen.mail.dk>
To: Tove Videbæk <mailto:Tove.Videbaek@ft.dk>
Sent: Thursday, September 30, 2004 11:55 PM
Subject: Ansøgning om Satspuljemidler vedr. Forskningsprojekt-Søndre Skole, Ho

Til Folketingets Socialudvalg
att. formand Tove Videbæk

Hermed fremsendes ansøgning om midler fra Satspuljen til et forsknings- og met

Dette er midlertidigt - for at nå deadline - 1. oktober 2004.
Endelig ansøgning foreligger primo oktober 2004.

På vegne af A-afdelingen, Søndre Skole Holbæk

Susanne og Benny Chordt Hansen
Trøjeløkkevej 16
4400 Kalundborg
Tlf. 59522221
E-mail: chordt@hansen.mail.dk